

Rettferdig

Fra Forsvarektorens verdigrunnlag:

«Platons filosofi fremhever dydene visdom, rettferd, måtehold og mot»

Refleksjonstema:

- Rettferdig lederskap er ikke nødvendigvis det samme som å behandle alle likt. Hvordan mener du at rettferdighet skal forvaltes som en verdi i din arbeidshverdag?
- Hvordan kan du som leder eller tilsatt i forsvarsektoren strekke deg etter bedre rettferdighet innenfor din arbeidshverdag?
- Kan du se for deg at ønske om rettferdighet også kan virke hemmende på effektiviteten. I så fall hvordan vil du forholde deg til det?
- Hvordan forholder du deg til prinsippet om rettferdig lederskap som leder og ansatt i forsvarsektoren?
- Hvilke utfordringer ser du når det gjelder å veie prinsippet om rettferdighet mot henholdsvis prinsippet om effektivitet og prinsippet om en helhetlig tilnærming til forsvarsektorens utfordringer?

Fra Forsvarektorens verdigrunnlag om «rettferdig krig tradisjonen»

«Det er over mange århundrer utviklet etiske prinsipper for å regulere krigføring og konflikthåndtering; rettferdig krig-tradisjonen. Prinsippene omhandler når det er riktig å gå til strid, og hvordan stridshandlinger bør foregå. De folkerettslige regler om staters rett til bruk av makt er regulert i FN-pakten. Selv om en fremmed stat har brutt disse reglene, gjelder fortsatt reglene i krigens folkerett for militære og sivile, slik Norge gjennom konvensjoner som for eksempel Genèvekonvensjonene og sedvaneretten er forpliktet til».

Rettferdig krig tradisjon

Hvordan mener du å kunne rettferdiggjøre bruken av militær makt ut fra et etisk perspektiv?

Rettferdig krig tradisjonen omhandler prinsipper for når og hvordan militærmakt kan anvendes innen et militæretisk rammeverk. Prinsippene om når en kan gå til krig (Jus ad bello) er:

1. Rettferdig grunn – F eks selvforsvar
2. Proporsjonalitet – virkemiddelet må stå i forhold til målet en vil oppnå.
3. Mulighet til å lykkes – til å overvinne fienden og gjenopprette fred
4. Siste utvei – er det realistiske alternativ?
5. Legitim autoritet – f eks FN mandat.
6. Riktig intensjon – Hva er motivene for å gå til krig?

Refleksjonstema

- Er du kjent med prinsippene for rettferdig krig?
- Hvilken betydning mener du reglene om rettferdig krig har, gitt at det finnes tilsvarende rettsregler i folkeretten?

- Rettferdig krig tradisjonen har prinsipper som gir maktbruken legitimitet, mens folkeretten har rettsregler som gir maktbruken legalitet. Kan du se for deg en maktbruk som er legitim, men ikke legal?
- Hvordan vil det påvirke deg i ditt arbeid om du selv mener det ikke er en god nok grunn til å bruke militærmakt i den aktuelle konflikt og du er forventet å bidra med en større eller mindre innsats?